

יְהִיָּה לָהֶם פִּתְחוֹן פֶּה לְבַנֵּי אָדָם, וַיִּתְרוּ בָהֶם אִם הֵם חוֹטְאִים וְלֹא מִשְׁגִּיחִים לְהַשְׁמֵר, שְׁלֹא תִהְיֶה לְמַדַּת הַדִּין שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא פִּתְחוֹן פֶּה אֲלֵיהֶם, וּבִמָּה? בַּתְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים כְּשֵׁרִים.

בֹּא רֵאֵה, וְהִ' אָמַר הַמְּכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִתַּן אֶת כָּל הָאֲרָץ לְאַבְרָהָם לְהִיּוֹת לוֹ נְחֻלַּת יְרֵשָׁה לְעוֹלָמִים, שְׁכַתּוּב כִּי אֶת כָּל הָאֲרָץ אֲשֶׁר אַתָּה רֹאֶה לָךְ אֶתְנַנֶּנָּה וְגו', וְכַתּוּב שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה. וְלֹאֲחֹר מִכֵּן הִצְטַרֵּף הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעַקֵּר אֶת הַמְּקוֹמוֹת הַלְלוּ. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּכֹר נִתַּתִּי אֶת הָאֲרָץ לְאַבְרָהָם, וְהוּא אָב לְכָל, שְׁכַתּוּב כִּי אָב הַמּוֹן גּוֹיִם נִתְתִּיד, וְלֹא נָאֵה לִי לְמַחֹת בְּנִים כְּלִי לְהוֹדִיעַ לְאַבְרָהָם שֶׁקְּרָאתִי לוֹ אַבְרָהָם אֶהְיֶה, וּמִשּׁוֹם כֵּךְ צָרִיךְ לְהוֹדִיעוֹ, מִשּׁוֹם כֵּךְ (אֲמַר) וְהִ' אָמַר הַמְּכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה.

אָמַר רַבִּי אַבָּא, בֹּא רֵאֵה עֲנוּתְנוֹתָו שֶׁל אַבְרָהָם, שְׂאָף עַל גַּב שְׂאָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא זַעַקַת סָדָם וְעַמּוּרָה כִּי רָבָה, וְעַם כָּל זֶה שֶׁהָאֲרִיץ עִמּוֹ וְהוֹדִיעַ לוֹ שְׂרוּצָה לְעֲשׂוֹת דִּין בְּסָדָם, לֹא בִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לְהַצִּיל אֶת לוֹט וְלֹא יַעֲשֶׂה בּוֹ דִּין. מָה הִטְעַם? בְּשִׁבִיל שְׁלֹא לְתַבַּע שְׂכָר מִמַּעֲשָׂיו.

וְעַל זֶה שִׁלַּח הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת לוֹט וְהַצִּילוֹ מִשּׁוֹם אַבְרָהָם, שְׁכַתּוּב וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת אַבְרָהָם וַיִּשְׁלַח אֶת לוֹט מִתּוֹךְ הַהַפְּכָה וְגו'. מָה זֶה אֲשֶׁר יֹשֵׁב בְּהֵן לוֹט? הָרִי נֹאֲמַר, אָבֵל מִשּׁוֹם שְׂכָלֶם רְשָׁעִים וְלֹא נִמְצָא (בְּיֵהָם) מִכָּלֶם שִׁישׁ לוֹ דְּבַר זְכוּת פָּרַט לְלוֹט. מִכָּאֵן לְמַדְּנוּ, שְׂבִכָל מְקוֹם שְׂדָרִים בּוֹ רְשָׁעִים הוּא חֶרֶב.

וְהִיִּיתֶם נִקְיִים מִיָּי וּמִיִּשְׂרָאֵל. וְאִית לוֹן לְמַעַבְד דְּלֹא יְהִי לוֹן פִּתְחוֹן פֶּה לְבַנֵּי נְשָׂא, וַיִּתְרוֹן בְּהוֹן אִי אֲנוּן חֲטָאן וְלֹא מִשְׁגִּיחִי לְאַסְתְּמָרָא, דְּלֹא יְהִי לִיָּה לְמַדַּת דִּינָא דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא פִּתְחָא דְפּוּמָא לְגַבְיֵיהּ. וּבִמָּה, בַּתְּשׁוּבָה וְעוֹבְדֵי דְכִשְׁרָן.

תָּא חֲזִי, וַיִּי אָמַר הַמְּכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא יְהִי כָּל אַרְעָא לְאַבְרָהָם (דף קה ע"א) לְמַהוּי לִיָּה אַחְסַנַּת יְרוּתָא לְעַלְמִין, דְּכַתִּיב כִּי אֶת כָּל הָאֲרָץ אֲשֶׁר אַתָּה רֹאֶה לָךְ אֶתְנַנֶּנָּה וְגו'. וְכַתִּיב שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה. וְלִבְתֵּר קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲצִטְרִיךְ לְאַעְקָרָא אֶתְרִין אֲלֵין. אָמַר קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא, כְּכֹר יְהִיבִית יַת אַרְעָא לְאַבְרָהָם, וְהוּא אָבֵא לְכָלֵא, דְּכַתִּיב כִּי אָב הַמּוֹן גּוֹיִם נִתְתִּיד. וְלֹא יָאוּת לִי לְמַמְחִי בְּנִין וְלֹא אוֹדַע לְאַבּוּהוֹן דְּקָרִית לִיָּה אַבְרָהָם אוֹהְבִי. וּבְגִין כֵּךְ אֲצִטְרִיךְ לְאוֹדַע לִיָּה, בְּגִין כֵּךְ (אֲמַר) וַיִּי אָמַר הַמְּכַסֶּה אֲנִי מֵאַבְרָהָם אֲשֶׁר אֲנִי עוֹשֶׂה.

אָמַר רַבִּי אַבָּא תָא חֲזִי עֲנוּתְנוֹתָא דְאַבְרָהָם, דְּאָף עַל גַּב דְּאָמַר לִיָּה קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא זַעַקַת סָדָם וְעַמּוּרָה כִּי רָבָה. וְעַם כָּל דָּא דְאוּרִיךְ עִמִּיהּ וְאוֹדַע לִיָּה דְבַעֵי לְמַעַבְד דִּינָא בְּסָדָם, לֹא בַעֲא קַמִּיהּ לְשׁוּבָא לִיָּה לְלוֹט וְלֹא יַעֲבִיד בֵּיהּ דִּינָא. מָאִי טַעְמָא בְּגִין דְּלֹא לְמַתְבַּע אַגְרָא מִן עוֹבְדוּי.

וְעַל דָּא שִׁלַּח קְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא לְלוֹט וְשׁוּבִי לִיָּה בְּגִינֵיהּ דְאַבְרָהָם. דְּכַתִּיב וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים אֶת אַבְרָהָם וַיִּשְׁלַח אֶת לוֹט מִתּוֹךְ הַהַפְּכָה וְגו'. מָאִי אֲשֶׁר יֹשֵׁב בְּהֵן לוֹט הָא אֶתְמַר. אָבֵל בְּגִין דְּכַלְהוּ חֲיִיבִין וְלֹא אֶשְׁתַּכַּח (בְּיֵהוּ), מִכָּלְהוּ דְאִית לִיָּה מִיָּדִי דְזָכוּ, בַּר לוֹט. מִכָּאֵן אוּלְיַפְנָא בְּכָל אֶתְר דְּדִיִּירִין בֵּיהּ חֲיִיבִין חֲרִיב אִיהוּ.